

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ" – СОФИЯ

СТЕНОГРАФСКИ ПРОТОКОЛ

От заседанието на Художествения съвет,
проведено на 14.І.1981 г.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Обсъждане драматизацията на Иван Добчев
"Иван Кондарев" – ІІ вариант.
2. Разни.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ: Дико Фучеджиев – директор на
НАТ "Ив.Вазов".

С о ф и я
1981 г.

ПРИСЪСТВУВАХА:

Дико Фучеджиев
Виолета Бахчеванова
Илияна Друмева
Николина Лекова
Крум Табаков
Антония Каракостова
Васил Стойчев
Кирил Неделчев
Крикор Азарян
Рачко Ябанджиев
Георги Черкелов
Славка Славова
Банчо Банов
Чавдар Добрев
Иван Добчев
Младен Младенов
Надежда Станева
Николай Николаев
Михаил Петров

ОТСЪСТУВАХА:

Филип Филипов
Енчо Халачев
Ружа Делчева
Маргарита Дупаринова

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е :

Стр.

О т к р и в а н е	4
И з к а з в а н и я	
СЛАВКА СЛАВОВА	4
БАНЧО БАНОВ	5, 27
ВАСИЛ СТОЙЧЕВ	8
ИЛИЯНА ДРУМЕВА	9
АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА	11, 30
РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ	13, 26
ЧАВДАР ДОБРЕВ	14, 27
ВИОЛЕТА БАХЧЕВАНОВА	16
НИКОЛИНА ЛЕКОВА	17, 30
НАДЕЖДА СТАНЕВА	19
КРИКОР АЗАРЯН	21, 25
ИВАН ДОБЧЕВ	22
З а к л ю ч е н и е	23
НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ	28
МИХАИЛ ПЕТРОВ	28
ГЕОРГИ ЧЕРКЕЛОВ	30

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАШ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Другари, откривам заседанието на Художествения съвет с дневен ред: първа точка – обсъждане драматизацията "Иван Кондарев" и разпределение на ролите. И втора точка – разни. Нямахме възможност да размножим драматизацията, затова сега ще я изслушаме. Драматизацията е много интересна. След като изслушате драматизацията и бележките, ще се направи разпределение на ролите.

Давам думата на Иван Добчев, да прочете драматизацията.

(Иван Добчев прочита драматизацията)

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Продължаваме заседанието. Имате думата по току що прочетената драматизация за въпроси и изказвания.

И з к а з в а н и я

СЛАВКА СЛАВОВА:

Само две думи искам да кажа. Този вариант според мен е нещо свършено друго, много по-различно. А не бих казала по-хубаво или че онова е било по-лошо, защото онова беше по-интересно, по-експресивно. Това, според мен, е една готова пиеса, отговаря на изискването Иван Кондарев да присъствува в това представление и в тази драматизация – това беше главната

забележка, която се направи миналия път. Драматизацията се слуша с много голям интерес от начало до край.

Единствената забележка, която имам: стори ми се, че е малко дълга, мисля, че някъде може да се съкрати; като имам предвид по-нататъшното разработване на пиесата, паузите, допълнителните украшения и т.н., струва ми се, че е прекалено дълга. И по страници също. Една пиеса като е повече от 80 страници, вече става дълга. Така мисля аз. Но цялата драматизация е толкова готова вече, че това съкращение ще стане извънре много лесно.

Пожелавам ви на добър час, мисля, че този вариант вече отговаря на изискванията на колегите.

ПРЕДС. Д. ФУЧЕДЖИЕВ:

Които бяха правилни.

СЛАВКА СЛАВОВА:

По отношение на Иван Кондарев. Това вече е Иван Кондарев. Миналият вариант беше интересен, но не беше Иван Кондарев.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Банчо Банов.

БАНЧО БАНОВ:

Аз мисля, че няма какво много да се говори. Струва ми се, че трябва да поздравим нашите коле-

ги, които за един много кратък срок са се справили великолепно с поставената задача.

Кое е хубавото? Освен че излиза образът на Иван Кондарев, излиза една обща панорама на народния живот в тези години – със своите проблеми, идеи, със своите мисли, със своите търсения, със своето богоискателство, ако можем така да го наречем – хванати са много тънко. Тези идеи, спорове, които вървят в цялата пиеса, са потопени в най-добрия смисъл на думата в тази битова картина на епохата, т.е. в най-добрите традиции на нашия театър. Не остава въпрос, че тук е правен битов спектакъл, но е усетена пластиката на Емилиан Станев, неговата сочност, неговата жизненост на образите. Разбира се, пиесата има доста задължения, но смятам, че това е второстепенна задача. В момента аз не мога да кажа къде може да се съкрати. Това малко е проблем на овладяване на произведението, проблем на драматизацията, проблем на репетиции ако щете. Мисля дори, че има излишни някои сцени, но това е мислене при първо четене.

Имам по-конкретно две забележки. Корфонов и Сиров – двете сцени са едни и същи горе-долу. Става въпрос за смъртта им, финалните им сцени.

ЧАВДАР ДОБРЕВ:

Как едни и същи?

БАНЧО БАНОВ:

При Корфонов монолог-самоубийство; при Сиров – монолог-убийство. Еднакви са.

ПРЕДС.ДИКО_ФУЧЕДЖИЕВ:

За Корѣонозов не се казва, че се самоубива, тежко ранен.

БАНЧО_БАНОВ:

Според мен, има нужда от още една репли,-ка, да се фиксира съдбата му, защото той е герой, на който се обръща внимание още от самото начало и след самонаучаващия му се монолог, така да се каже, неговата съдба трябва да отзвучи някъде до края. Може би трябва да се изкоментира от другите герои с две-три изречения, но неговата съдба трябва да има финална точка, според мен, в съзнанието на зрителя.

ПРЕДС.ДИКО_ФУЧЕДЖИЕВ:

Това е правилно и може съвсем лесно да се направи.

БАНЧО_БАНОВ:

Много лесно, разбира се,

В много тънкия вкус, който е проявен в цялата драматизация, мене лично ме подразни тази реплика : "Банкетът ще бъде тук". Съвсем просто е, че след банкета ще разстрелват и в момента, когато говори Христатиев, започва всичко това. Така че, тази реплика да падне.

Още неща могат да се доработят, но това, което надделява над всичко, е великолепно направената драматизация. Има блестящи сцени.

ПРЕДС.ДИКО_ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Васил Стойчев.

ВАСИЛ СТОЙЧЕВ:

Аз много накратко ще се изкажа. Първото ми впечатление е, че това е една наистина великолепна драматизация, една много голяма сполука, слуша се на един дъх. И не е и дълга – първата част час и 20 минути, втората част – час и две-три минути, въпреки че имам чувството, че втората част има по-дълги неща. Вероятно има неща за съкращаване, но те ще бъдат съкратени в процеса на работата.

Единствената сцена, която ми звучи малко атрактивно, това е явяването на цар Борис. Има нещо, което ме смущава в тази сцена и ми се струва, че цялата драматизация не печели с това. Въпросът е много труден и от актьорска гледна точка да се направи тази сцена, тази атракция.

Струва ми се, че постановъчното решение е много сложно.

Много е хубав финалът. Аз даже мисля, че ние спечелихме от това, че чухме първата драматизация – тук са използвани някои от хубавите неща в нея, така че, не се губи от това, че се работи втори път. Мисля, че сполуката е много голяма. Всички изисквания от миналото обсъждане за това, да излезе на преден план Иван Кондарев, да бъде постановката достойна за събитието, на което се посвещава – XII конгрес на партията – са взети предвид. Радвам се за успеха на драматизацията.

ПРЕДС.ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Илияна Друмева.

ИЛИЯНА ДРУМЕВА:

Аз ще трябва все пак да повтора някои неща, просто защото мненията ни като че ли в това отношение са еднакви. Аз също съм много доволна от драматизацията, слушах я с голямо увлечение – нещо, което при такива случаи се постига трудно, защото при слушане се изпускат много неща. Убеждението ми, че тази драматизация е един успех, е съвсем твърдо и сериозно.

Аз съм доволна от много неща в работата на тримата колеги; доволна съм, примерно, за това, че започва драматизацията колоритно, но и веднага конфликтно – това би предизвикало интерес със своето оцветяване и моментално привлича и с директното навлизане в конфликта.

Освен това целият този увод до убийството на доктора е много удачно, в същност това не е увод, а бих казала, подготовка за сгъстяването по-нататък на драматичното действие, на по-нататъшните събития. Тоест, и в тези неща, които биха могли на пръв поглед да направят впечатление със своята яркост, в същност се съдържа дълбок драматизъм и много ярка действеност. Ще ми се да кажа, че голямото качество на тази драматизация е, че е обхванат романа мащабно и действено.

Наистина, струва ми се, че в някои отношения би трябвало да се потърси повече пестеливост. Например, при идеологическите спорове и разсъждения някъде се повтарят мисли и това ако се попресее, ще бъде в интерес на работата. Но това е въпрос вече

на конкретната работа по-нататък.

Струва ми се, че някои моменти се оказват едва ли не само прехвърляне в пряка реч, не са така диаложни, както изисква един диалог със своята действеност, със своята насоченост и със своята драматична активност. Много ми харесва начинът, по който са обрисувани образите на Кондарев и Рачиков - те вървят в различен план, с различна боя, бих казала, с различен похват, но с еднаква насоченост. И ние на финала вече поемаме връзката с Рачиков като една перспектива, като едно твърдо обещание за по-нататъшно развитие. Смятам, че това също така е един успех.

Бих проявила малко повече интерес към обяснението как се явяват Джупунов и Христо на къра. Там малко се губи чисто сюжетната връзка. За зрителя в салона може би така ще се прояви един миг на колебание.

Малко се позамислих и за бълуванията и привиденията на Кондарев, но те са силно театрални и когато после се премине към по-нататъшните метафори, става разбираемо участието на този момент и аз го приемам напълно.

Много ми харесва накрая победното хоро - то е и поражение, и победа. Много хубаво е измислено. Репликата за банкета на мен не ми пречи. Банкетът в същност не става и в това е смисълът на това подхвърляне: "Банкетът ще бъде тук". А той не става и вместо него - поражението, на което ние сме свидетели, в същност вещае победата. Мисля, че в това

отношение като финал съвсем достойно завършва цялата драматизация тъкмо с тази мисъл и тя е подбрана много добре.

Аз бих искала от сърце да поздравя тримата колеги за тяхната сериозна и задълбочена работа.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Антония Каракостова.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

Аз не само че искам да поздравя нашите трима колеги за тяхното постижение, което е равносилно на чудо, но нещо повече – струва ми се, че те са хванали нещо много съкровено от самата същност на романа "Иван Кондарев" и са разбрали тези страсти и митарства на Иван Кондарев, за да стане той накрая такъв аскет на една идея и да поведе след себе си тези селски маси. Невероятно силни сцени, изключително високо художествено равнище – и в първата, и във втората част. Една от тези сцени е убийството в първата част – и там някъде започва и това голямо израстване на драматизацията именно като драматическо действие. Искам да кажа, че тези теми, които колегите са дописали, са много деликатно вкарани и са на много високо художествено равнище. Искам специално да ги поздравя за тази сцена между Христатиев и Тержуманов – една великолепна сцена! Тук личи вече отношението на Христатиев към дружбащата власт. То и за сюжета помага много на драматизацията.

По това, което повдигна Васил Стойчев, за явяването на Борис. Самата сцена е много добре напра-

вена. Васил Стойчев употреби думите "атрактивно появяване". Бих го приела това появяване в такъв момент на разпра между Джупунов и Райна – по този начин, по който се явява Борис. Но ми се струва, че Борис трябва да се натовари може би с една-две реплики. В романа Борис обикаля България, за да види състоянието на дружбашката власт и готовността на лигата. Той никъде не действа директно, но в крайна сметка той ангажира града. Това го има в следващата сцена като коментар: "Горкият цар, който остава сам, докъде го доведоха" и т.н. Донякъде в самото поведение на Борис това като вътрешно действие трябва да прозвучи. Как точно да стане – не знам. Може би е въпрос на някъкви нюанси или на една-две реплики.

Това, което ми липсва: какво става с тази прословута полица на Райна, тя остава неоткрита. А в същност в печатницата в диалога на Христакиев и Кондарев за тази полица може да се спомене, че тя е заявена за протестиране. Въпрос на една реплика в същност,

Великолепна е сцената и със затворения клуб на партията. Много силно ми действа. Също и финалът на първата част. От втората част, което ми се стрри излишно в тази драматизация и несвързано с действието е изгорялата вила, срещата с Рачиков. Тя ми остана в съзнанието като нещо много бледо. Може би защото ревнувам вече онова, което ние познаваме от първата драматизация като намерение. Но тази сцена ми звучи най-слабо.

За финала специално на втората част. Струва ми се, че тези два разговора, които имат Христатиев и Кондарев са малко разкъсани, ако е възможно да се обединят тези две сцени - единият път, когато Кондарев е все още в групата и темата "Око за око..." и след това извеждането вече напред, но действието се разкъсва.

Великолепни са и женските образи, и образът на Христатиев, и образът на Рачиков, и на Саната, и на самия Кондарев, разбира се. Той е просто невероятно интересен, сложен, страшен, отблъскващ, симпатичен.

ПРЕДС. ЛИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Рачко Ябанджиев.

РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ:

Преди всичко бих искал да кажа, че съм приятно изненадан от новата драматизация. Защото аз миналият път не присъствувах и преди два дни успях да прочета стария вариант. Но сега като слушам това, просто съм приятно изненадан - една чудесна драматизация.

Смятам, че може да се мине и без тази сцена с цар Борис. Мисля, че няма да загуби драматизацията. Малко се страхувам от нея, като сценична реализация.

Струва ми се, че четенето на дневника на Кондарев е интересно, но някакси е много повествователно, много е дълго, сценично не знам как ще

се осъществи. Да не стане скучновато, да не бъде дълго.

След това - струва ми се, че особено след 23 и 24 епизод, към края, дължините са малко по-големи. В процеса на работата тези неща биха могли да се видят и да се намери начин да се сбият, да се съкратят, да станат по-действени, по-динамични и т.н.

И аз при четенето не можах добре да възприема всичко, но особено хубавото е това, че образът на Иван Кондарев действително е богат, интересен. Това наистина е вече Иван Кондарев.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Чавдар Добрев.

ЧАВДАР ДОБРЕВ:

Аз се присъединявам към изказванията. Смятам, че пиесата отговаря на своето предназначение: разкрити са идеите на това голямо произведение на българската литература чрез образа на партията, образа на Иван Кондарев и цялата сложност на нашия народен живот.

Имам няколко забележки. Най-категорична е забележката ми за съня - сцена, която смятам за привнесена и ненужна, приличаща повече на един дубъл от "Последен срок". Не виждам да допринася нещо особено - напротив, цялата драматизация е решена в един реален план и нещата се изчерпват със селянката, с детенцето, с песента. По-нататък се прави нещо, което е театро. Смятам, че и без това драматизацията е

щата са напълно готови с вътрешните си решения.

Сцената с царя тук е решена с по-друга стилистика. Тя е малко гротесктна, оголена стилистика, с малко по-открито присмехулно, язвително отношение, докато всички други образи с тяхната трагедия, с тяхната обреченост – дори един Балчев е даден като трагичен герой – не са изградени върху тази стилистика, а само тази сцена ще се появи в такъв план. Нещата са много деликатни, но вие ще си решите.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Виолета Бахчеванова.

ВИОЛЕТА БАХЧЕВАНОВА:

Почти всички мои мисли вече се казаха, не бих искала да ги повтарям, но трябва да кажа, че ние имаме една чудесна драматизация на едно изключително произведение, така че, това може само да ни радва. Чудесно е това, че най-хубавите неща от предишната драматизация са се запазили и ние сме получили, в най-добрия смисъл на тази дума, една кинематографичност, която дава една действеност и едновременно с това всички тенденции вървят успоредно, паралелно. Заедно с всичко това, ние имаме едно запознаване с романа – нещо, което обикновено липсва при една драматизация. Тук съществува едно единство между моментите в романа и в драматизацията, което преди това малко ми липсваше – именно като запознанство с някои етапи от романа.

Бих искала само да кажа само някои съвсем дребни забележки. Картината на съня никак не ме

шокира. Беше много интересно четенето на Дневника.

Втората част ми се стори малко по-тежка, оказва се, че по време е по-малка, но на мене ми беше трудно да я възприема както първата. Втората част върви към финала и затова, струва ми се, трябва да бъде далече по-динамична и по-интересна от първата.

Моите познания за дружбащите и тук не ми се изясниха, като се има предвид, че ние ще бъдем пред една публика доста години след 1923 г. Вярно, учили сме някои неща по история по този въпрос, но тук не знам как ще стане... Трябва да се изясни къде са едните, къде са другите и къде сме ние, къде е народът, т.е. политическият момент да се изясни, за да бъде ясен и диалогът. Според мен – въпрос на няколко изречения.

Това обръщение "колеги", което си казват героите, когато говорят помежду си, ми звучи като че ли разговарят зъболекари...

ОТГОВОР: Те са учители, затова си говорят така.

ВИОЛЕТА БАХЧЕВАНОВА:

Искам да кажа на добър час при реализирането на тази чудесна драматизация.

ПРЕДС. ЛИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Николина Лекова.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА:

И аз ще се повторя с другите, че действително тази драматизация е много интересна и много силна, че тя ни ангажира и дава заявка и за реше –

ние на спектакъла. И виждаш много сцени, които са чисто режисьорски подсказани. Аз просто взех думата не за да повторя това, което колегите ми казаха, а защото ми се струва, че трябва да сме наясно всички с това, че все пак това е едно начало, от което ще започне театърът и ние сега ще приемем някакво разпределение. Но колегите, които ще бъдат разпределени в пиесата, както и режисьорите, трябва да са наясно, че сигурно някои от сцените и някои от образите може би ще паднат или ще се доразвият. Основните герои са великолепно развити, но образите на Джупунов, на Христина пак са много обеднени. И може би от там дойде съпротивата ми като слушах сцената с убийството на Джупунов, защото то не е достатъчно подготвено, както го знаем от романа.

Сцената за съня за мен беше разкошна, защото това е някакво режисьорско решение. Може би трябва малко да се посъкрати. Не ми се ще да бъде премахната, особено завършвайки с това разкошно къпане на Кондарев.

Много такива мисли буди тази драматизация, които все още докрай не можем да приемем като цялостно решение. Трябва да сме наясно и за това дали да остане образът на цар Борис или не, ако остане да не бъде такъв, да има подкладка в духа на целия спектакъл. Така че, участващите трябва да бъдат наясно, че това ще е едно общо дело, на което те слагат една разкошна основа, за да се променят нещата за още по-силното звучене на цялостния спектакъл, верен на автора Емилиян Станев. На добър час!

ПРЕДС. ЛИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Искам да дам думата на Надя Станева.

НАДЕЖДА СТАНЕВА:

Аз естествено не съм професионалист – нито драматург, нито актьор. Аз ще се огранича само да кажа дали съм усетила Емилиян Станев вътре. Аз трябва да ви кажа, че напълно го усетих, даже имаше моменти, когато много се трогнах и развълнувах. Запазен е езикът, няма привнесени, няма измислени неща, с много малки изключения, тъй като трябва да имате предвид, че аз почти наизуст знам произведението. И това е естествено.

Бих си позволила да кажа следното: първо, аз имам и продължавам да имам много голяма вяра в Иван Добчев, който успя да направи "Антихрист" и затова не съм се съмнявала, че той ще успее и тук, още повече, когато пък работи заедно с Азарян, с Младенов и т.н. Но ще кажа някои неща така, както аз съм ги усетила.

Аз също смятам, че този сън малко е удължен. Не че трябва да липсва, но като че ли малко да се сгъсти.

Второ – Добчев в желанието си да даде по-голямо място на Дуся е прибавил една сцена, един разговор между Кондарев и Дуся, в който той иска да изрази твърде много мисли на Кондарев и търси място къде да ги изрази и е решил чрез разговора с Дуся – нещо, което въобще е в разрез с образа на Дуся, с целия замисъл на автора Емилиян Станев по този образ.

Тази сцена ме подразни. Не я приемам. Трябва да се намери някъде другаде място, където Иван Кондарев да си изрази мислите.

Сцената с цар Борис за мен също е излишна. Присъединявам се към впечатлението на тези, които се изказаха, че се внася нещо много гротесктно, което мисля, че авторът не е имал предвид. Образът на цар Борис в романа е даден твърде реалистично.

Напълно съм съгласна с Чавдар Добрев, че накрая трябва да прозвучат тези думи, Кондарев трябва да каже, че отива при другарите си. Малко разговорът даже би могъл да се посгъсти, защото Кондарев никак не е словоохотлив при този разговор. Непременно да прозвучи тази фраза, която е много значителна: "Аз до тук, след мен по-нататък - другарите".

Хорото накрая ми се видя много интересно, много силно. Дали то ще бъде достатъчно, не знам. Може би като започнете да работите, ще видите какво още нещо трябва, режисьорите знаят по-добре.

Аз много се радвам, че чух всичкото това. Извънредно много съм доволна от това, което е направено и трябва да ми влезете в положението за вълнеността, което ме обзе като слушах драматизацията и при мисълта, че ще бъде реализирано на сцената това произведение на Емилиян Станев, което е твърде значително в неговото творчество, може би един връх. Това е едно щастие за мен. Благодаря.

ПРЕДС. ЛИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Азарян.

КРИКОР АЗАРЯН:

Тук се говори много конкретно и подробно. Не е необходимо да говорим нищо повече за нашите мисли, за нашите намерения, защото сме се постарали да ги изложим в това, което сме написали.

Искам да кажа, че аз бях най-скептичен от всички по отношение на това, дали в такъв кратък срок може да се направи това нещо. И ако ние сме дошли до някакъв резултат, който удовлетворява Художествения съвет, трябва да ви кажа, че това дължим единствено на много богатия, художествено-образния и емоционален свят, който ни е оставил Емилиян Станев. И че ако ние нещо сме направили, което би развълнувало хората, това се дължи само на първоизточника на големия ни автор Емилиян Станев.

Тук се казаха много справедливи неща, ние много внимателно ще ги прегледаме още веднъж и ще ги имаме предвид.

А що се отнася до последните думи на Кондарев, не бива да има никакво съмнение за това, че те ще намерят своето място.

Това, което каза Николина Лекова, е вярно, в смисъл, че колкото е нежелателно, ние също смятаме, че в хода на репетициите някои неща ще се посъкратят, а други ще се дообогатят. Разбира се, това трябва да бъде направено във възможно най-малка степен и най-доброто би било, ако въобще не се стига до това.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата Иван Добчев.

ИВАН ДОБЧЕВ:

Искам само две думи да кажа по тази сцена с царя, която ние спонтанно решихме да въведем. Вероятно начинът, по който съм я прочел, предизвика едно друго отношение, неточно. Ние не работим тук с други средства. В романа е така: царят пристига, влиза в околийското и си отива. И никой не разбира какво е посещението и просто го забравят. Това е същото, което ние правим: един човек минава в един град, спира двама души, пита ги къде е пътят. В този момент го познават, той казва, извинявам се, не мога да остана, и си продължава. В това няма гротеска. Гротеска може да има, ако умишлено го правим някакъв глупак. Той трябва да поведе някакъв разговор, да му се представят някакви хора и той казва: видях коли, чии са тези коли? И продължава пътя си. Ние не искаме да бъде гротесктна тази сцена, а тя да бъде нормална сцена. Освен това много необходимо е да се покаже този цар тук, колкото и да бъде ни в клин, ни в ръкав. Ние го показваме още и на други места: например във фойтона, портрета на царя в кабинета на Христатиев. Този цар се коментира и изведнъж той се появява на живо. И те си казват: той ни даде знак. Мисля, че в такъв план е въведен той и в романа. В романа никой не говори толкова много за царя, вижда се само неговият портрет, коментира се, но той се появява не за да свърши някаква работа. Чакат го в някаква къща, той не отива и там и си заминава. Това не е случайно при Емилиан Станев и мисля, че ние в този план го използваме.

ществуват и искам да вярвам, че с едно такова начало ние ще поставим началото на едно голямо събитие в нашия театрален живот, което ще бъде нашият дълбок поклон пред паметта на човека и писателя, който рано изчезна от нашия живот и от нашата литература. Затова ми се иска да вярвам, че както тримата автори, които правиха драматизацията, положиха всички усилия да направят най-доброто, така и целият екип, който ще бъде ангажиран в тази постановка, ще изведе техните усилия до оня край, с който ние ще можем да увенчаем нашия труд и нашата признателност към произведението и неговия автор. И разбира се - да изпълни произведението от сцената на театъра една голяма обществена, политическа и културна функция, каквото е и неговото предназначение, защото творчеството на Емилиян Станев и особено този роман, са широко обвърнати към народа, към хората, към публиката.

Това, другари, е едно много сериозно събитие не само в живота на нашия театър, защото ние първи правим драматизация на произведението на Е.Станев "Иван Кондарев" и в нашата власт и в нашите ръце е да направим всичко възможно това произведение и на сцената да получи този живот, чието зачатие имаме в драматизацията. Да си пожелаем тези зачатъци да бъдат обогатени, за да може да се поздравим с един голям успех, наистина с едно събитие. И аз вярвам в това събитие. Приключвам, като пожелавам на добър час.

Ние ще се ползуваме от помощта и съветите на др.Надя Станева, която познава много детайлно

всичко. Ще я включим като консултант в този екип и на базата на разговорите с нея, някъде в дискусии с нея, да стигнем общо до тази голяма цел.

Има думата режисьорът Крикор Азарян, който ще направи предложение за разпределението на ролите.

КРИКОР АЗАРЯН:

Понеже действащите лица са много, ние използваме почти целия актьорски състав, с оглед възрастовата характеристика на образите. Даже се наложи да включим в това разпределение двама-трима души от студентите. Ние ще прочетем разпределението и ще ни бъде много полезно това, което вие ще кажете и ви уверявам, че най-внимателно ще се вслушаме във вашите препоръки:

КОНДАРЕВ - Велко Кънев
ХРИСТАКИЕВ - Стефан Данаилов
КОРФОНОВ - Сава Хашъмов
СИРОВ - Мариус Донкин
РАЧИКОВ - Юри Ангелов
СОТИРОВ - Косю Цанев
ЯНКОВ - Венелин Пехливанов
ГЕНКОВ - Стефан Димитров
ТАШКОВ - Васил Спасов
кап.ТЕРЖУМАНОВ - Васил Стойчев
БАЛЧЕВ - Джамджиев
ДЖУПУНОВ - Антон Радичев
бай ХРИСТО - Петър Стойчев
САНАТА - Антон Карастоянов
МОСКО - Мамалев
РАДКОВСКИ - Славчо Митев

НИШКОВ - Кирил Каваданов
ВАНЧОВСКИ - Иван Тонев
ШАБАН - Ганчо Ганчев
КМЕТА - Аладжем
БОРИС III - Николай Николаев
ПЪРВИ БРАТ - Койчев
ВТОРИ БРАТ - Динко Динев
СЛАТИНОВ - Емил Стефанов
ПАРМАКОВ - Георги Гайтаников
ЛАЗО - Стилиян Иванов (студент)
БАРУКОВ - Александър Пасков (студент)
ХРИСТИНА - Галина Ганчева
РАЙНА - Камелия Недкова
ДУСЯ - Ванча Дойчева
СТОЕНИЦА - Райна Каназирева

Художник - МЛАДЕН МЛАДЕНОВ
Композитор - КРУМ ТАБАКОВ

Единственият актьор от по-младите, който не е включен това е Михаил Петров. Това стана по искане на ръководството.

ПРЕДС. Д. ФУЧЕДЖИЕВ:

По искане на режисьора.

РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ:

Първото име ми направи впечатление, в какъв смисъл: Велко е един абсолютно талантлив актьор, една сполука за Народния театър, не става дума изобщо дали е подходящ или не, но той е съвсем измъчен и уморен човек. Влиза от пиеса в пиеса. Не би ли могло да се помисли за този човек, малко да от-

НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ:

Искам да изкажа едно мое лично опасение. Аз съм играл ролите на велики епизодици, играл съм Гьобелс. Мисля, че отлично се справих навремето с тази задача. Но това тук за ролята на Борис някак си ме притеснява не защото съм аз, но който и да е след тези справедливи съмнения на една част от колегите, ще се притеснява. Предлагам да се обмисли още мястото на Борис, да не стане така, че в хода на работата да се наложи да съкратим този епизод, което би било болезнено за който и да е актьор. Този, който ще играе ролята на Борис, ще хвърли неистов труд, независимо, че ролята е малка, и при една несполука вината винаги ще бъде у актьора, ще кажат: той не се справи и затова трябва да го махнем. Искам да ме разберете правилно: не си правя отвод, но трябва да се изясни дали Борис ще го има, или няма да го има, и ако го има, да бъде като хората направен.

МИХАИЛ ПЕТРОВ:

Бих искал да благодаря на двамата постановчици на спектакъла за това, че са поверили толкова важни и отговорни задачи – всяка една от тях поотделно, и всички заедно, в това крупно събитие, което предстои на нашия театър, на почти всички млади актьори от театъра. Мисля, че това прави чест и на Азарян, и на Добчев.

Относно Иван Кондарев, тук Ябанджиев изказа едни съображения. Аз знам, че това няма да се промени, Велко ще си играе Иван Кондарев. Тук не ста-

ва въпрос дали той е или не е за ролята - той е един великолепен, блестящ артист, той е бисер за този театър, всички ние успяхме да се убедим в това, той като в разстояние на сезон и половина той изигра две централни роли и то много добре - не само като материал, но и като реализация от негова страна. Не знам какво ще бъде следващото заглавие, но действително трябва малко да се помисли за творческия отдих на този човек. Ясно е, че тук случаят е извънреден, няма много време за губене, нито за мислене, а това, че той ще се справи, няма съмнение.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Искам да направя една декларация. В нашия състав има 37 жени. От тях ангажираме четири, като се има предвид, че в персонажите на тази пиеса, за която говорих, паралелната, има и възрастни жени. Абсолютно никакво основание нямате да правите проблем от това, че ангажираме четири актриси в тази пиеса.

РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ:

Аз говоря за една колегиална етика. В нашия театър специално, Райна и Христина могат да играят доста млади актриси.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Аз по принцип възразявам, защото мога да ти изброя актрисите, които остават. С какво те са по-лоши от Камелия и от Галина Ганчева?! Камелия и Галина не са тези, които ще решат успеха на тази пиеса. Така че, съвети в това отношение не давайте. Ние сме водили конкретен разговор, - и за Михаил Петров.

ГЕОРГИ ЧЕРКЕЛОВ:

Сега правя уговорката, че трудно се дават съвети за такива неща, но искам да изкажа едни съображение. Христатиев е най-важната роля. Този контрапункт, написан от големия ни писател с такава любов и толкова сложен, действително трябва да бъде защитен. На всичкото това отгоре тези неща, които се казаха за Велко е чиста истина. Не говоря за заетостта - това е съвсем друга работа. Кой друг, ако не този артист, който показва чудесни, великолепни качества, ще може да го направи? Но малко се смущавам предварително за равновесието. Велко е много силен актьор, и то много по-силен от Стефан. А не може да се каже, че Кондарев е слабо драматична роля - тя е силна, тя ще даде основание на Велко да се разгърне. Какво няма у Стефан: няма лукавство, няма финес, няма езуитщина. Не мога да предложа нещо по-конкретно като гледам трупата... Не знам дали не би могло да се помисли за вдигане на възрастта, примерно за Гецов....

НИКОЛИНА ЛЕКОВА:

Действително си мисля, че трябва да има грижа за образа на Велко. Всяка централна роля е опасна. Даже на мене ми мина друга мисъл: Кондарев да бъде Стефан, а за Христатиев да се помисли за по-възрастен актьор. Това го казвам като съображение в случая, без да имам някакво категорично мнение.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

Аз приемам разпределението на двамата режисьори. То е премислено невероятно сериозно. За мен не е случайна тази ориентация на разпределение по

възрастови групи. Тя е съобразена и с възрастите в самия роман. Струва ми се, че конфликтът между образите на Кондарев и Христатиев има смисъл просто, когато сложим двама души с близка възраст. Знам, че Велко е невероятно изморен, но струва ми се, че ние поставяме тези режисьори в една много шахова ситуация.

ПРЕДС. ЛИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Той до края на сезона, даже до края на годината повече големи роли няма да има.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

Това, което стана напоследък със Стефан Данаилов, идвайки на наша сцена, е много добре. Той за първи път започна да работи едни отрицателни роли и ние виждаме едно необикновено разкриване на дарбата му в тези роли. Струва ми се, че тези негативни роли ще му помогнат в творческия път. А че Стефан носи една ирония, един сарказъм – това е видно от режисьора и аз му вярвам, че той ще направи този образ.

Това, по което искам да помислят режисьорите е, по ролите в партийния комитет. Просто да не се сблъскат като дарования трима души с малко или повече негативно излъчване на сцената, т.е. конфликта на Кондарев с тези трима герои, носещи един античар на сцената, вече ще бъде ^{много} предопределен. Ако може, да се помисли за известно равновесие. Това е единственият ми сигнал, едно извъняване, ако мога така да се изразя.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАШ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Решението ще бъде взето окончателно утре, когато ще се направи заповедта за актьорския състав.

Благодаря на всички за участието. Закривам заседанието.

(Закрито - 13.25 ч.)

СТЕНОГРАФ:

(Л. Българова)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ:

(Д. Фучеджиев)